

Ecologisch Onderzoek en Aerius-berekening Dammekant 18 Bodegraven

Concept

Uitgave: juni 2019

Watersnip-rapport 19A051

Colofon

Titel	Ecologisch Onderzoek en Aerius-berekening Dammekant 18 Bodegraven
Status rapport	Concept
Projectnummer	19A051
Datum uitgave	juni 2019
Samengesteld door	Brigit van Dam, adviseur Watersnip Advies John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	GEM Rijnhoek BV Noordzijde 99 2411 RD Bodegraven
Contactpersoon opdrachtgever	Dhr. R. van Veen (buRO)

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
2	LOCATIEBESCHRIJVING	5
2.1	HUIDIGE SITUATIE	5
2.2	PLANNEN	5
3	TOETSINGSKADER	7
3.1	EUROPESE RICHTLIJNEN	7
3.2	LANDELIJK NATUURBELEID- EN WETGEVING	7
3.2.1	<i>Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)</i>	7
3.2.2	<i>Natuurnetwerk Nederland</i>	10
3.2.3	<i>Omgevingsvisie en Omgevingsverordening (1 april 2019) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)</i>	11
4	RESULTATEN ONDERZOEK	13
4.1	METHODE	13
4.2	FLORA	13
4.3	FAUNA	14
4.3.1	<i>Vogels</i>	14
4.3.2	<i>Amfibieën</i>	15
4.3.3	<i>Reptielen</i>	16
4.3.4	<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	16
4.3.5	<i>vleermuizen</i>	17
4.3.6	<i>Overige soorten</i>	18
5	AERIUS-BEREKENING	19
5.1	INLEIDING	19
5.2	UITGANGSPUNTEN	19
5.3	BEREKENING EN EFFECTEN	20
5.4	CONCLUSIE	20
6	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	21
6.1	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	21
6.2	AANDACHTSPUNTEN BESCHERMDE SOORTEN	23
6.3	ALGEMENE ZORGPLICHT	23
7	BRONNEN	25

1 Inleiding

Aan de Dammekant 18 te Bodegraven wordt een deel van de aanwezige bedrijfsbebouwing afgebroken om ruimte te maken voor nieuwe woningen. Op de percelen ten westen en zuiden van Dammekant 18 worden in totaal zes nieuwe woningen opgericht.

De initiatiefnemer van de voorgenomen plannen dient te verkennen of er mogelijk schadelijke gevolgen zijn voor beschermde natuurwaarden in het plangebied. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen beschermde planten- en diersoorten en beschermde gebieden.

Concreet betekent het dat nagegaan moet worden of:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Wet Natuurbescherming).
Beschermde plantensoorten mogen niet vernietigd of beschadigd worden. Beschermde diersoorten mogen niet gedood, verwond of opzettelijk verontrust worden. Daarnaast mogen hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen niet beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord worden en mogen hun eieren niet vernietigd of vernield worden;
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (toetsing Wet Natuurbescherming). In verband met de aanwezigheid van het Natura2000-gebied Nieuwkoopse plassen & De Haeck is tevens een Aerius-berekening gemaakt t.a.v. de stikstof depositie;
- Er wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland aangetast worden (Toepassing Omgevingsbeleid, Compensatiebeginsel Natuur, Recreatie en Landschap).

Om te onderzoeken of bovenstaande bepalingen overtreden of aangetast worden dient het plangebied onderzocht te worden, middels een bureaustudie en onderzoek naar de aanwezige flora en fauna door een deskundige op het gebied van ecologie.

In mei 2019 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie verricht in het plangebied. Hierbij werd met name gelet op het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Daarnaast zijn de verschillende biotopen binnen het plangebied beoordeeld met betrekking tot potentieel voorkomende beschermde soorten.

Dit rapport geeft een overzicht van de voor het plangebied geldende natuurwetgeving, de aanwezigheid van beschermde gebieden in de nabije omgeving, de stikstofdepositie en de aanwezige en verwachte flora en fauna in het plangebied. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de voorgenomen plannen schade verwacht wordt aan beschermde soorten en gebieden. Met het oog op de algemene zorgplicht, die geldt voor alle planten- en diersoorten, worden waar mogelijk maatregelen beschreven, gericht op het voorkomen van schade.

Figuur 1: Een deel van deelplan A, agrarische weilanden

Figuur 2: Deelplan B, Links de woningen en rechts één van de loodsen

2 Locatiebeschrijving

2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de kilometervakken met de Amersfoortse coördinaten: 110,456. Het plangebied bestaat uit Dammekant 18 en uit enkele percelen ten westen en zuiden hiervan en is opgedeeld in deelplan A en B. Zie figuur 2.

Deelplan A, de percelen ten westen en zuiden van Dammekant 18 bestaan uit agrarische grond met enkele sloten. Op de percelen grazen enkele koeien.

Binnen deelplan B, Dammekant 18 en 18A, staat een 2 onder 1 kap woning met siertuin en meerdere bedrijfsgebouwen. De woningen blijven behouden en worden in deze rapportage verder buiten beschouwing gelaten. Binnen het deelplan B staan twee loodsen, met bakstenen muren en eternietplaten op het dak, met lichtplaten. Beide schuren hebben geen spouwmuur. Eén van de loodsen is in gebruik als caravanopslag. De bebouwing, verharding, woningen en tuinen verkeren in een goede staat van onderhoud. Daarnaast staan er op het terrein enkele zeecontainers, die als opslag van materiaal gebruikt worden. Boven op de zeecontainers liggen golfplaten. Het terrein is, rond de bedrijfsbebouwing, geheel verhard.

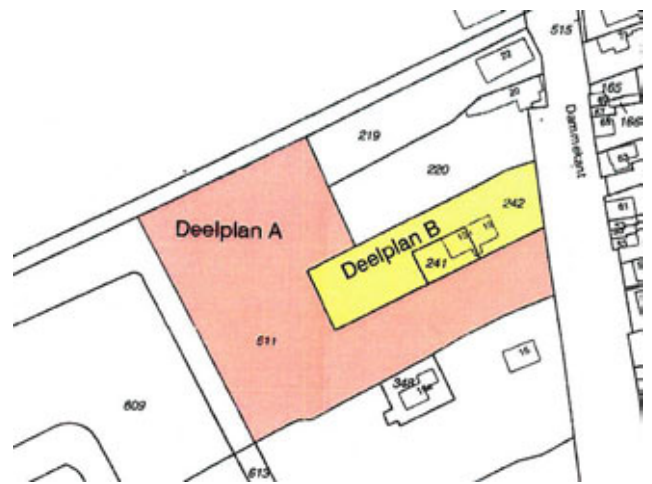
Het gehele plangebied wordt aan alle kanten begrensd door sloten. Aan de oostkant van het plangebied ligt de Dammekant, aan de zuidkant liggen de percelen van Dammekant 16 en 16a. Aan de westkant ligt het bedrijvenpark Rijnhoek en aan de noordkant ligt een dijk.

2.2 Plannen

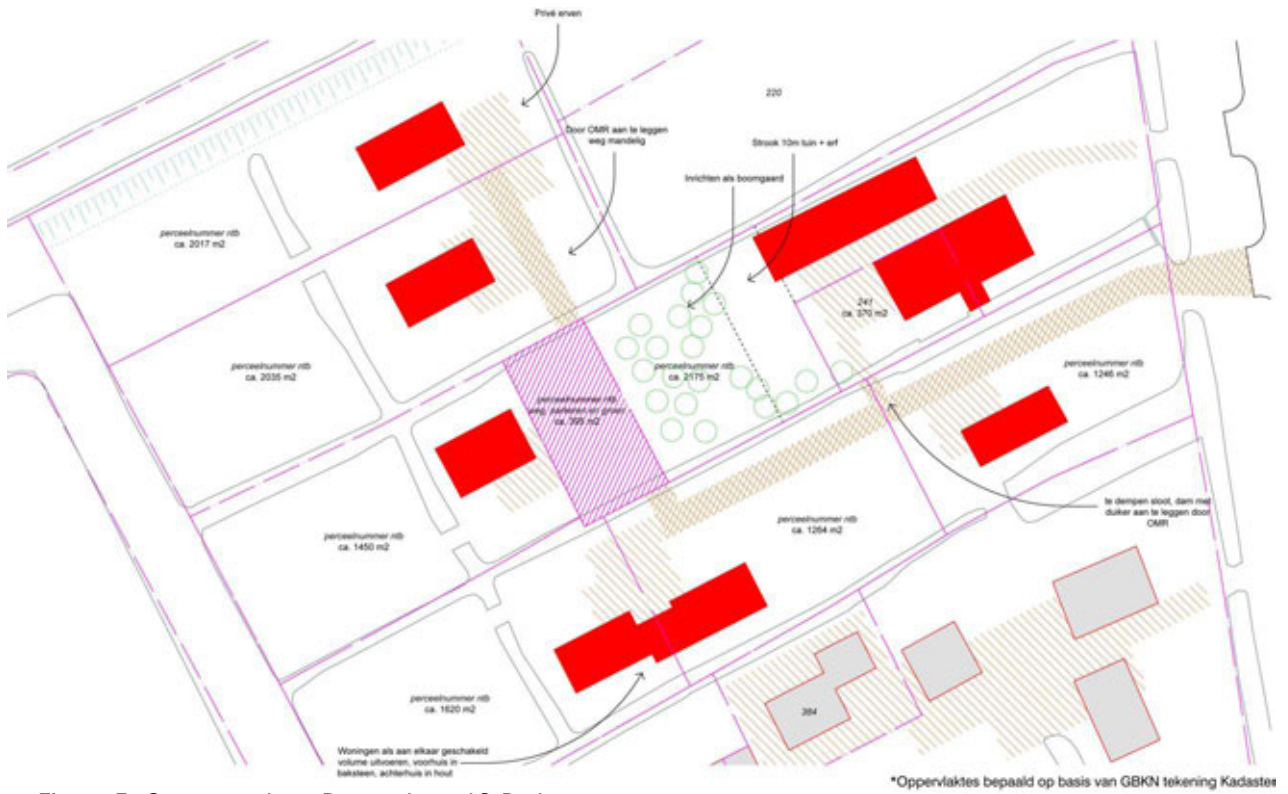
De woningen Dammekant 18 en 18a blijven behouden. De eerste schuur ten noorden van deze woningen blijft ook behouden. De overige schuren, ten westen van de woningen worden verwijderd. Dit deel van het plangebied wordt ingericht als boomgaard. Op de percelen ten westen en zuiden van het plangebied worden zes nieuwe woningen gebouwd. Er worden geen bomen verwijderd. Er worden geen sloten gedempt. Het voornemen is wel enkele nieuwe sloten te graven in de percelen aan de westkant van het plangebied.

Figuur 3: Plangebied (rode contour)

Figuur 4: Verdeling plangebied in deelplan A en B

Figuur 5: Ontwerpschets Dammekant 18 Bodegraven

3 Toetsingskader

3.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormen de Natura2000-gebieden een netwerk van beschermde natuur. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt. Deze richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrictlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze geïmplementeerd in de Wet Natuurbescherming. Deze wet is van kracht geworden op 1 januari 2017.

3.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

3.2.1 Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)

In de Wet Natuurbescherming zijn per 1 januari 2017 drie wetten opgenomen, te weten de *Natuurbeschermingswet*, *Flora- en faunawet* en *Boswet*.

Natura2000-gebieden

In Nederland zijn gebieden aangewezen als speciale beschermingszones. Deze gebieden vallen onder de Vogelrichtlijn en/of de Habitatrictlijn en worden aangeduid als Natura2000-gebieden. Voor deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd. Per provincie is het college van Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen. Tevens heeft de provincie de bevoegdheid om bijzondere landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen, mits deze niet reeds onder een Natura2000-gebied vallen. Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van de natuurlijke habitats, of habitats van soorten kunnen verslechteren of een significant verstoring effect zouden kunnen hebben op aangewezen soorten binnen een gebied, zijn vergunningsplichtig.

Soorten

De soortenbescherming is bedoeld om in het wild levende planten- en diersoorten te beschermen als er werkzaamheden plaatsvinden in en rond het leefgebied van een soort. In de Wet Natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden; Europees beschermde soorten vallen onder beschermingsregimes soorten "Vogelrichtlijn (wnb-vrl) en beschermingsregime soorten Habitatrictlijn" (wnb-hrl) en nationaal beschermde soorten vallen onder beschermingsregime "andere soorten" (wnb- andere soorten).

Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a; (ver)bouwen, slopen, of wegen aanleggen, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, is het mogelijk te werken met een goedgekeurde gedragscode die toepasbaar is voor de geplande activiteiten en de aangetroffen soorten. Indien dit niet het

geval is en er schade ontstaat aan beschermde soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd. Ontheffingen worden aangevraagd bij de provincie. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

Het integreren van ecologische maatregelen in het plan kan een ontheffingsaanvraag voorkomen. Hierbij gaat het om het consolideren van het leefgebied van populaties. Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) ten allen tijden te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade (zie figuur 6). Deze ecologische maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige.

Figuur 6: Stappenplan onderzoek Wet natuurbescherming (Bron: www.regelink.net)

In het kader van de Wet natuurbescherming zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten onderscheidt de Wnb vijf categorieën: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders die jaarlijks dezelfde vaste broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn terug te keren naar de broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich

elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Algemene zorgplicht (artikel 1.11)

Voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten, of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Houtopstanden, hout en houtproducten

Het is verboden om een houtopstand buiten de grenzen van de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te kappen, zonder hier voorafgaande aan de werkzaamheden melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Indien er houtopstand gekapt moet worden geldt er een herplantplicht.

Let wel, hakhoutbeheer geldt als bestendig beheer. Het gaat om kappen ter verwijdering op korte of langere termijn.

Toetsing Wet Natuurbescherming 2017

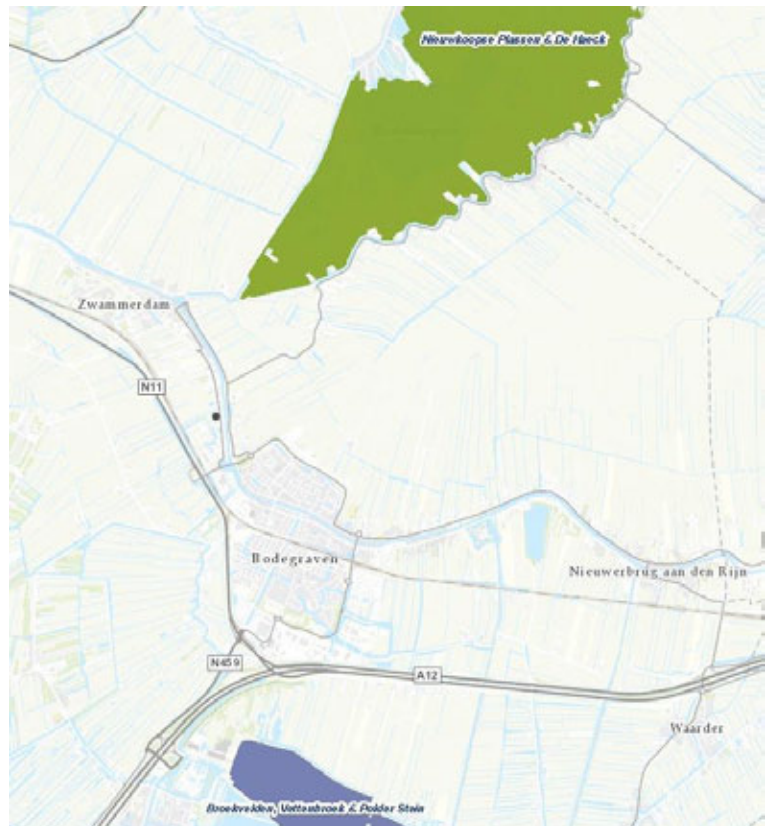
Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura2000-gebied of bijzondere provinciale natuurgebied.

De dichtstbijzijnde Natura2000-gebieden zijn 'Nieuwkoopse plassen & De Haeck' op 1,4 km ten noorden van het plangebied en 'Broekvelden-Vettenbroek & Polder Stein' op 3,9 km ten zuiden van het plangebied.

Doelsoorten van het Natura2000-gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' zijn: Noordse woelmuis, Bittervoorn, Gestreepte waterroofkever, Groenknolorchis, Kleine modderkruiper, Meervleermuis, Platte schijfhoren, Rivierdonderpad, Zeggekorfslak, Grote zilverreiger, Kolgans, Krakeend, Purperreiger, Rietzanger, Roerdomp, Smient, Snor, Zwarte stern en Zwartkopmeeuw.

Doelsoorten van het Natura2000-gebied 'Broekvelden-Vettenbroek & Polder Stein' zijn: Kleine Zwaan, Krakeend, Slobeend en Smient.

Een deel van deze doelsoorten komt

Figuur 7: Ligging Natura2000-gebieden t.o.v. plangebied (blauwe stip) (bron: www.pzh.nl)

uitsluitend voor binnen het Natura2000-gebied. Andere soorten, zoals Smient, Krakeend, Grote zilverreiger en Kolgans foerageren ook in de bredere omgeving van het Natura2000-gebied. De aanwezige graslanden zijn door hun ligging in de boerderijstrook niet geschikt als foerageergebied voor bovengenoemde soorten. Het is hier zeer kleinschalig en de cultuurdruk door de Dammekant, bewoning en het bedrijvenpark is hoog. Hierdoor zal het gebied niet in gebruik zijn door de doelsoorten. Negatieve effecten op de doelsoorten van de Natura2000-gebieden zijn derhalve niet aan de orde.

Door Stalbouw.NL is een Aerijs-berekening gemaakt om te bepalen wat het effect is van de nieuwbouw van de woningen op de aanwezige Natura2000-gebieden. Een samenvatting van deze berekening en de effecten zijn terug te vinden in hoofdstuk 5.

Een uitgebreide beschrijving van de flora en fauna binnen het plangebied is te vinden in hoofdstuk 4.

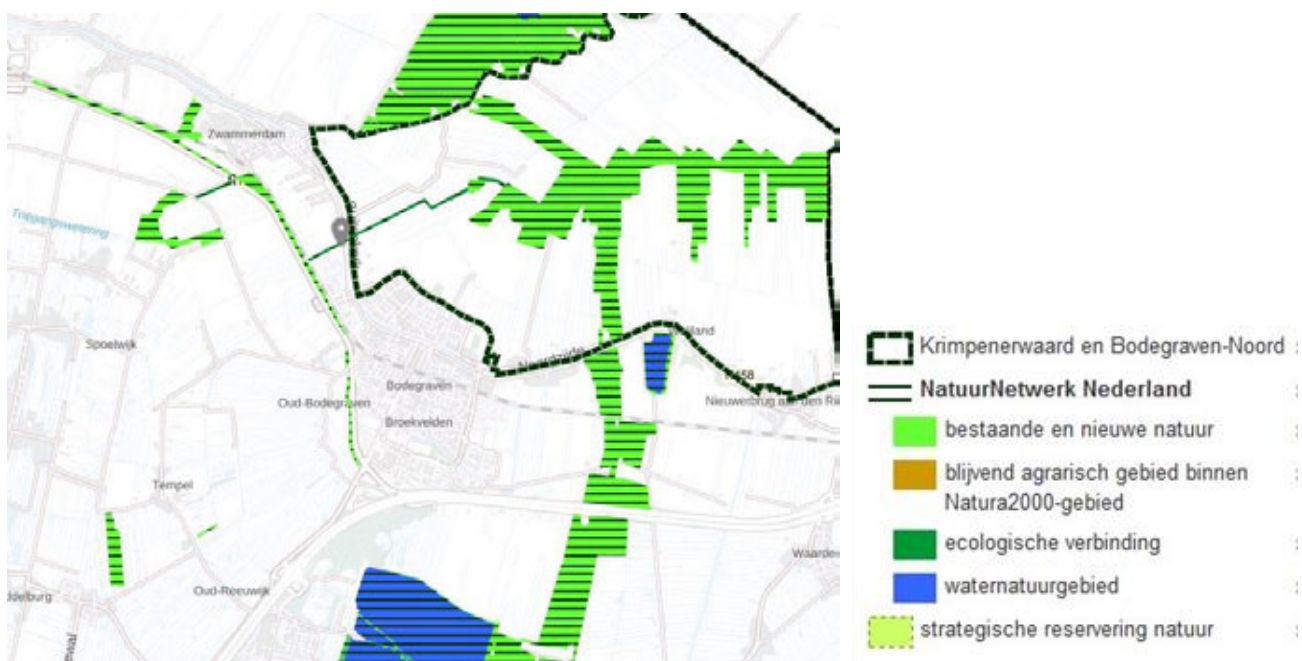
Er is geen sprake van het kappen van houtopstanden. De herplantplicht in het kader van de Wet Natuurbescherming is daarom niet aan de orde.

3.2.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland in de wet benoemd als de (voormalige) Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van natuurgebieden in Nederland om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Via dit netwerk kunnen planten en dieren zich verspreiden, waardoor de kans op uitsterven verkleind wordt. De NNN bestaat uit:

- Natura 2000 gebieden;
- bestaande natuurgebieden, zoals de Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, die beheerd worden volgens agrarisch natuurbeheer en;
- grote wateren, zoals meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en Waddenzee.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van 1990, en via de planologische kernbeslissing Nota Ruimte van de voormalige Ministeries van

Figuur 8: Ligging NNN-gebieden t.o.v. het plangebied (bron: www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl)

VROM, LNV, V&W en EZ (2006) voortgezet in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, opgesteld door het Ministerie van I&M (2012). In 1995 werden de doelsoorten en natuurdoeltypen gedefinieerd, die in 2000 werden doorgevoerd in de provinciale plannen. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de uitvoering van de NNN.

De natuur in de NNN is beschermd middels een 'nee, tenzij'-regime. Binnen de NNN zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. Eventuele schade moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Toetsing Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt geen deel uit van NNN-gebied (zie figuur 8). Ook zijn er geen bijzondere landschapselementen aanwezig in het plangebied. Aan de zuidwestkant van het plangebied staat een geriefhoutbosje. Dit is wel een bijzonder landschapselement. Dit element ligt niet binnen het plangebied en zal behouden blijven. De ruimtelijke ingrepen die verband houden met de sloop van de bedrijfsbebouwing en bouw van de woningen zullen vanwege de ligging van het plangebied geen schade veroorzaken aan de NNN.

3.2.3 Omgevingsvisie en Omgevingsverordening (1 april 2019) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)

Op 1 april 2019 is het Omgevingsbeleid in werking getreden. In het Omgevingsbeleid heeft de Provincie Zuid-Holland verschillende beleidsplannen voor de fysieke leefomgeving samengebracht. De voorheen fungerende Visie ruimte en mobiliteit (VRM) is ook opgenomen in het Omgevingsbeleid. Met dit nieuwe beleid heeft de provincie voorgesorteerd op de Omgevingswet die in 2021 in werking treedt. Het Omgevingsbeleid bestaat uit de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening.

In het nieuwe Omgevingsbeleid zet de provincie in op een betere relatie tussen stad en land en ook op een betere samenhang tussen de verschillende functies binnen de groene ruimte, zoals landbouw, natuur, recreatie, water en cultuurhistorie. Er moet een samenhangend stelsel komen van de verschillende groene ruimtes en de stad. De zogenoemde groenblauwe structuur. Bescherming van natuurgebieden en het Natuurnetwerk Nederland zijn hiervan belangrijke onderdelen.

Het ontwikkelen van nieuwe plannen kan inbreuk maken op te beschermen waarden in het landschap. In sommige gevallen is het noodzakelijk dat er compensatie plaatsvindt als er specifieke natuur-, recreatie- of landschapswaarden verloren gaan. GS heeft hiervoor in mei 2013 de beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013 vastgesteld. Deze beleidsregel is opgenomen in de Omgevingsverordening.

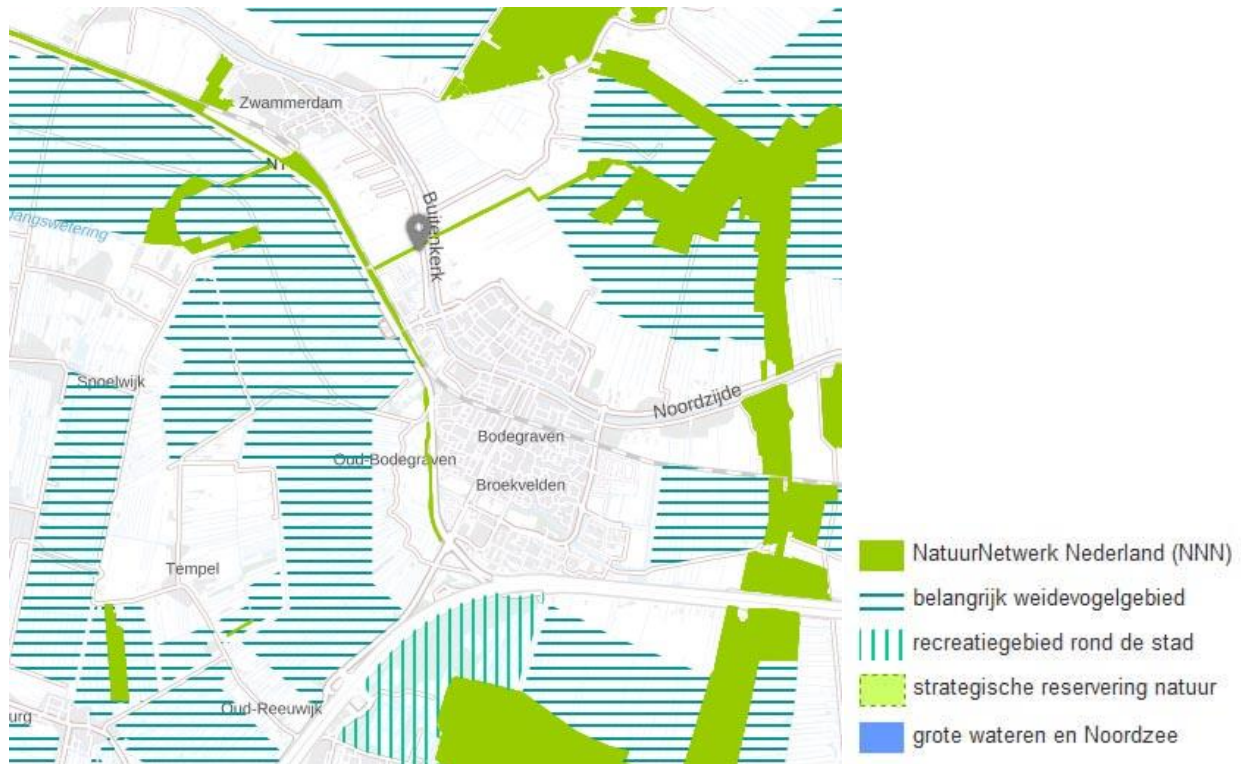
In deze beleidsregel is voor een aantal gebieden compensatie noodzakelijk bij het verlies van ecologische waarden. Dit zijn;

- het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS);
- de belangrijke weidevogelgebieden;
- de recreatiegebieden om de stad;
- strategische reservering natuur;
- de karakteristieke landschapselementen.

Biotopen voor Rode lijstsoorten zijn niet langer compensatie plichtig.

Toetsing Omgevingsvisie en Omgevingsverordening en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland

Bovenstaande elementen zijn in en rond het plangebied niet aanwezig. Het dichtstbijzijnde 'belangrijk weidevogelgebied' ligt ten westen van het plangebied ten westen van de N11 en de spoorlijn Leiden-Utrecht. Er zal daardoor geen schade ontstaan door de geplande werkzaamheden.

Figuur 9: Ligging belangrijk weidevogelgebied t.o.v. het plangebied (grijs) (bron: ruimtelijkeplannenzuidholland.nl, kaart 7)

4 Resultaten onderzoek

4.1 Methode

Voordat begonnen is met het verkennend veldonderzoek, is een korte, grondige bureaustudie uitgevoerd, waarbij diverse internetsites, relevante artikelen en verspreidingskaarten (o.a. RAVON) zijn geraadpleegd, om te bepalen welke beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zouden kunnen voorkomen. De bureaustudie dient ertoe een meer gerichte, effectieve en efficiënte veldinventarisatie te kunnen uitvoeren.

Op vrijdag 1 mei 2019 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie gedaan in het plangebied. Tevens is tijdens de inventarisatie een indicierend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

Voor zover nodig is in de tekst onderscheid gemaakt tussen deelplan A en deelplan B.

4.2 Flora

De tuinen rond de woningen in deelplan B zijn ingericht als siertuinen. Aan de oostkant van Dammekant 18 staan enkele fruitbomen. Aan de noordkant loopt langs de grens van het perceel een haag van Liguster en Klimop. In deelplan A komt, in de weilanden o.m. Schrijfkamille, Grote weegbree, Hondsdraf, Engels raaigras, Blaartrekkende boterbloem, Ooievaarsbek en Wolfspoot voor. Langs de oevers van de sloten staat Beekpunge, Witte waterkers en Heermoes. In de sloten groeit op enkele plaatsen Watergentiaan. Het water is bruinig van kleur en niet helder. Er zijn geen ondergedoken waterplanten aangetroffen. Langs de oever van de stoepsloot groei Liesgras en Grote egelskop. In deze sloot is Gele plomp en Sterrekroos aangetroffen.

Figuur 10: Zachte ooievaarsbek

In de omgeving van het plangebied komt de beschermde plantensoort Groenknolorchis (wnb-hrl / Rode lijst status 'bedreigd') voor (1-5km).

De plant komt voor in het Nieuwkoopse plassengebied. Deze plant heeft een voorkeur voor natte, voedsel- en stikstofarme gronden die zwak zuur tot kalkhoudend zijn. Ze komen o.a. voor in duinvalleien, trilvenen, kalkmoerassen, veenmosrietland en in de randen van rietlanden. Binnen het voornamelijk agrarische plangebied zijn geen geschikte biotopen aanwezig voor deze soort. De aanwezigheid van de Groenknolorchis kan worden uitgesloten.

4.3 Fauna

4.3.1 Vogels

Tijdens de inventarisatie zijn verschillende algemene vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied, zoals Houtduif, Meerkoet, Wilde eend, Soepeend, Indische gans, Brandgans en Nijlgans. Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Wet Natuurbescherming. De nesten van alle vogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen niet opzettelijk verontrust worden. Er zijn in beide deelplannen geen nesten aangetroffen. De oevers en sloten in deelplan A zijn echter wel geschikt als broedlocatie voor watervogels. En de haag en fruitbomen, in deelplan B, zijn geschikt als broedlocatie voor verschillende soorten vogels.

Nesten van enkele vogelsoorten, zoals Gierzwaluw, Huismus en verschillende uilensoorten, zijn jaarrond beschermd. De Gierzwaluw en Huismus zijn niet aangetroffen binnen het plangebied. De af te breken bedrijfsbebouwing in deelplan B is niet geschikt als broedlocatie voor de Gierzwaluw en Huismus. Onder de eternietplaten is geen ruimte beschikbaar die geschikt is voor nesten.

Het open grasland in deelplan A is ongeschikt als broedlocatie voor deze soorten. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van de Gierzwaluw en Huismus kan worden uitgesloten.

Het gehele plangebied is niet geschikt voor nesten van uilen en roofvogels door de afwezigheid van bomen. Daarnaast is de cultuurdruk binnen het gebied te hoog voor deze soorten om geschikt te zijn als leefgebied. Er zijn geen zolders met resten van veren en braakballen of mestsporen aangetroffen. Jaarrond beschermde nesten van uilen en/of roofvogels kunnen worden uitgesloten.

4.3.2 Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde soort Grote modderkruiper (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de omgeving van het plangebied (1-5km).

De Grote modderkruiper leeft in ondiepe wateren met een dikke modderlaag en veel waterplanten. De Grote modderkruiper verschuilt zich tijdens de dag en voedt zich tijdens de nacht met kleine ongewervelde, zoals kreeftjes, muggenlarven, watervlooien, wormen en waterpissenbedden. In de sloten in en rond het plangebied zijn geen ondergedoken waterplanten en drijvende waterplanten aangetroffen. Hierdoor voldoen de sloten niet aan de specifieke eisen die de Grote modderkruiper stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Figuur 11: Te behouden loods

Figuur 12: Af te breken loods en zeecontainers

Er worden binnen het plangebied geen andere beschermde vissoorten verwacht.

4.3.3 Amfibieën

Tijdens de veldinventarisatie zijn geen beschermde amfibieën aangetroffen binnen het plangebied. Er kan aangenomen worden dat Bastaardkikker, Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander en Meerkikker (allen wnb-andere soorten) voorkomen binnen het plangebied (0-1km). Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming in de Provincie Zuid-Holland.

Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Heikikker (wnb-hrl / Rode lijst status 'thans niet bedreigd') en Rugstreepad (wnb-hrl / Rode lijst status 'gevoelig') voorkomen in de directe omgeving van het plangebied.

De Heikikker komt voor in o.a. vochtige heidegebieden en hoog- en laagveengebieden, zoals o.m. de Nieuwkoopse plassen. Hij geeft de voorkeur aan schrale omstandigheden. Voor de voortplanting is hij afhankelijk van ondiep zuur (pH 4 – 5,5) water met oevervegetatie. Verder moet er voldoende ruige en structuurrijke vegetatie aanwezig zijn waar deze kikker kan schuilen tegen predators. De oevers binnen het plangebied zijn niet begroeid met ruige en structuurrijke vegetatie. Het water in de sloten voldoet niet aan de eisen die de Heikikker stelt aan zijn voortplantingsgebied. Hierdoor is het plangebied ongeschikt als voortplantings- en leefgebied voor de Heikikker. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Figuur 13: Sloot aan de westkant van het plangebied op de grens met bedrijvenpark Rijnhoek

De Rugstreepad komt voornamelijk voor op zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de duinen, de uiterwaarden van grote rivieren, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers. De Rugstreepad komt voor in de directe omgeving van Bodegraven en is gedurende de ontwikkelingen van bedrijfpark Rijnhoek door medewerkers van Watersnip Advies rond 2007 aangetroffen op het terrein. De laatste vijf jaar is er geen voortplantingslocatie meer aangetroffen op het bedrijfpark door het afnemen van de dynamiek.

Voor de voortplanting maakt de Rugstreepad gebruik van ondiepe plassen en poelen om haar eieren in af te zetten. Deze zijn niet aangetroffen binnen het plangebied. De Rugstreepad maakt voor de overwintering gebruik van rommelhoekjes met opgeslagen stenen of van braakliggende zandhopen, waarin hij zich makkelijk kan ingraven. Ook deze zijn niet aangetroffen binnen het plangebied. Op het moment dat er binnen het plangebied hopen zand voor langere tijd braak komen te liggen en water kan stagneren, wordt het gebied wel aantrekkelijk als voortplantings- en overwinteringsgebied. De Rugstreepad staat erom bekend dat hij lange afstanden kan afleggen op zoek naar een geschikte overwinteringslocatie.

4.3.4 Reptielen

Tijdens de inventarisatie zijn geen beschermde reptielen aangetroffen. Uit de geraadpleegde verspreidingskaarten blijkt dat de beschermde Ringslang (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1 km).

De Ringslang is een watergebonden soort. Deze soort heeft rijk begroeide oevers nodig om in te jagen en om zich te kunnen verschuilen. Voor de voortplanting maakt deze soort gebruik van broeihopen van takken, stro en bladeren. Binnen het plangebied zijn geen takken- en bladhoppen aangetroffen die geschikt kunnen zijn als voortplantingslocatie voor de Ringslang. Binnen het plangebied ontbreekt het aan goed begroeide oevers waar deze soort kan jagen. Hierdoor is het plangebied niet geschikt als leefgebied voor de Ringslang. De aanwezigheid van deze soort kan worden uitgesloten.

4.3.5 Grondgebonden zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er meerdere zoogdiersoorten voorkomen in en rond het plangebied, zoals Bosmuis, Bunzing, Dwergmuis, Dwergspitsmuis, Egel, Haas, Hermelijn, Huispitsmuis, Ree, Veldmuis en Vos (allen wnb-andere soorten) (0-1 km). Konijn en Wezel (allen wnb-andere soorten) komen voor in de omgeving van het plangebied (1-5 km). Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming in de provincie Zuid-Holland.

Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Waterspitsmuis (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1 km). De Steenmarter (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'thans niet bedreigd'), Noordse woelmuis (wnb-hrl / Rode lijst status 'kwetsbaar') en Otter (wnb-hrl / Rode lijst status 'verdwenen uit NL') komen voor in de omgeving van het plangebied (1-5 km).

Figuur 14: Aanwezige geriefhoutbosje aan de westkant van deelplan A

De Waterspitsmuis komt voor langs schone sloten die niet te voedselrijk zijn. De sloten dienen een goede watervegetatie te hebben en ruige oevers. De Waterspitsmuis is zeer schuw en kan zich letterlijk doodschrikken van een hard geluid. De sloten in de agrarisch gebruikte weilanden zijn niet schoon en een goede watervegetatie ontbreekt. Ook ruig, begroeide oevers zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Hierdoor voldoet het plangebied niet aan de specifieke eisen die de Waterspitsmuis stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

De Steenmarter leeft in steenachtige biotopen en plaatsen waar hij kan schuilen, zoals in steengroeven, rotsige hellingen en gebouwen. De steenmarter komt ook voor in parklandschappen. Hij is te vinden in de omgeving van dorpen en boerderijen maar ook in de stad. Hij heeft een voorkeur voor gebieden met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. De bebouwing binnen het plangebied is niet geschikt als leefgebied voor de Steenmarter. De bebouwing is netjes onderhouden en er zijn geen gaten of kieren waardoor de Steenmarter in de bebouwing kan komen om een nest te maken. Er zijn geen sporen in of rond de

bebouwing aangetroffen. Op de weilanden is onvoldoende dekking van bomen en hagen. Hierdoor voldoet het plangebied niet aan de specifieke eisen die deze soort stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van de Steenmarter binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

De Noordse woelmuis leeft in gebieden met hoge vegetatie en vooral grasachtige planten. Deze soort komt o.m. voor in het Natura2000-gebied Nieuwkoopse plassen & De Haeck. Hij geeft de voorkeur aan natte terreinen, zoals rietland, moeras, zeer extensief gebruikte weilanden, drassige hooilanden, vochtige duinvalleien en periodiek overstroomde terreinen. Dit soort type terreinen zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Hierdoor voldoet het plangebied niet aan de eisen die de Noordse woelmuis stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

De Otter leeft in oevers met voldoende oevervegetatie om te schuilen en te rusten. Hij komt o.a. voor in meren, plassen, rivieren, kanalen, beken en moerassen. Hij heeft de voorkeur voor schoon, zoet water. De Otter komt o.m. voor in de Nieuwkoopse en Reeuwijkse plassen. Binnen het plangebied is echter onvoldoende geschikte riet- en moerasvegetatie aanwezig. Daarnaast is het gebied te kleinschalig om geschikt te zijn als leefgebied voor de Otter. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

4.3.6 vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld in deze rapportage. Alle vleermuizen die voorkomen in Nederland zijn beschermd (wnb-hrl).

Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger (0-1km), Baardvleermuis, Gewone grootvleermuis, Meervleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis en Watervleermuis (1-5km).

Tijdens de veldinventarisatie is een indicerend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

De af te breken bebouwing in deelplan B is niet geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten. De eternietplaten bieden geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen of een geschikt microklimaat. Er zijn geen spouwen aanwezig waar de vleermuizen in kunnen kruipen.

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten kan worden uitgesloten.

Er zijn in het gehele plangebied geen bomen aanwezig binnen het plangebied die gebruikt kunnen worden als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten. De aanwezigheid van dit type verblijfplaatsen kan worden uitgesloten.

Het gehele plangebied heeft door de afwezigheid van opgaand groen en bomen geen belangrijke functie als foerageergebied. De bredere watergangen aan de westkant van het plangebied, aan weerszijde van de dijk, kunnen wel gebruikt worden als foerageer- en vliegroute. Deze sloten blijven behouden. De geplande werkzaamheden zullen geen schade veroorzaken aan de gunstige staat van instandhouding van de aanwezige populaties vleermuizen.

4.3.7 Overige soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Platte schijfhoren (wnb-hrl / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). De Groene glazenmaker (wnb-hrl / Rode lijst status 'bedreigd') komt voor in de omgeving van het plangebied (1-5km).

De Platte schijfhoren leeft in water met een goed ontwikkelde watervegetatie en een goede waterkwaliteit. De sloten binnen het plangebied voldoen niet aan deze specifieke eisen. Het water heeft geen goede waterkwaliteit en ondergedoken waterplanten ontbreken. Hierdoor kan de aanwezigheid van de Platte schijfhoren worden uitgesloten.

De Groene glazenmaker is voor zijn voortplanting afhankelijk van de waterplant Krabbenscheer, waar zij haar eieren op afzet. Er is geen Krabbenscheer aangetroffen in de sloten binnen het plangebied. Hierdoor is het plangebied niet geschikt als leefgebied voor de Groene glazenmaker. De aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Op basis van de biotoopkenmerken worden binnen het plangebied geen andere beschermde insecten, vlinders of andere ongewervelde soorten verwacht.

Figuur 15: Brede watergang aan de westkant van het plangebied langs Rijnhoek

5 Aerius-berekening

5.1 Inleiding

Vanwege de afstand van het plangebied tot het Natura2000-gebied Nieuwkoopse plassen & De Haeck (1,4 km) dient de ruimtelijke ingreep getoetst te worden op het effect van stikstofdepositie. In dit gebied zijn meerdere stikstofgevoelige habitattypen aangewezen. Voor het Natura2000-gebied Broekvelden-Vettenbroek & Polder Stein, zijn geen stikstofgevoelige habitattypen aangewezen.

Er dient getoetst te worden of de plannen niet leiden tot significante negatieve effecten voor het Natura2000-gebied. Het toetsen van de stikstofemissie wordt berekend met behulp van een AERIUS-rekenmodel. De berekening van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH₃) en stikstofoxide (NO_x). De berekening van de stikstofdepositie zijn uitgevoerd door Stalbouw.nl. Een samenvatting van deze berekening is opgenomen in dit hoofdstuk.

5.2 Uitgangspunten

Voor de AERIUS-berekening is uitgegaan van de bouw van 4 nieuwe vrijstaande woningen en van de nieuwbouw van één 2 onder 1 kap woning. Ook de bestaande 2 onder 1 kapwoning is meegenomen in de berekening.

Tabel 1: Overzicht emissie per gebouw

Type gebouw	Emissie NO _x
Nieuwbouw 2 onder 1 kap	2,17 kg/jr./woning
Nieuwbouw vrijstaande woning	3,03 kg/jr./woning

Tabel 2: Overzicht gewenste uitstoot van emissies deelgebied A

Locatie	Aantal	Emissie NO _x
Nieuwbouw vrijstaande woningen	4	12,12
Nieuwbouw 2 onder 1 kap woningen	2	4,34
	Totaal	16,46

Tabel 3: Overzicht gewenste uitstoot van emissies deelgebied B

Locatie	Aantal	Emissie NO _x
Behoud 2 onder 1 kap woningen	2	4,34
	Totaal	4,34

Tabel 1, 2 en 3: Overzicht van emissie per gebouw en per deelplan

De nieuwbouwplannen hebben ook invloed op het aantal verkeersbewegingen van en naar de Dammekant. De gemeente Bodegraven-Reeuwijk heeft op 10 mei 2016 de Nota parkeernormen vastgesteld. In deze nota wordt de Dammekant getypeerd als matig stedelijk

gebied. Voor een vrijstaande woning geldt een norm van minimaal 1,8 en maximaal 2,6 parkeerplaatsen. Voor een 2 onder 1 kap woning geldt de norm van minimaal 1,7 en maximaal 2,5 parkeerplaatsen. Zie tabel 4 voor het overzicht van het aantal parkeerplaatsen. In de gewenste situatie dient ruimte te zijn voor ongeveer 21 auto's (worst-case). Deze auto's maken twee verkeerbewegingen per dag (vertrek en aankomst). Dit betekent 42

Tabel 4: Overzicht parkeernormen

Locatie	Aantal	Norm	Totaal
Vrijstaande woningen	4	2,6	10,4
2 onder 1 kap woningen	4	2,5	10
Totaal			20,4

Tabel 5: Overzicht emissie wegverkeer

Type verkeer	Aantal	Emissie per auto (gr/km)	Totale emissie NO _x
Licht verkeer	42	0,313	3,1

Tabel 4 en 5: Overzicht parkeernorm en emissie wegverkeer

bewegingen per dag. Zie tabel 5.

5.3 Berekening en effecten

De hierboven genoemde emissiebronnen worden ingevoerd in het rekenmodel AERIUS. Voor de woningen is een uitstoothoogte van 7 meter aangehouden. Het AERIUS-rekenprogramma berekent vervolgens de effecten op het Natura2000-gebied Nieuwkoopse plassen & De Haeck.

Uit de berekening komt naar voren dat de emissie uitstoot van de nieuwe situatie dusdanig laag is dat deze niet zal leiden tot een depositie die hoger is dan 0,05 mol N per ha/jr.

5.4 Conclusie

De totale stikstof depositie van het project is kleiner dan 0,05 mol. Deze emissie uitstoot zal niet leiden tot significant negatieve effecten op het Natura2000-gebied Nieuwkoopse plassen & De Haeck. De stikstofemissie vormt geen belemmering van de ruimtelijke ingreep aan Dammekant 18 te Bodegraven.

6 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de beschermde soorten binnen het plangebied.

6.1 Conclusies en aanbevelingen

- Het plangebied heeft geen directe relatie met beschermde gebieden (Natura2000, NNN-gebieden of ecologische verbindingzones). Het plangebied is zeer kleinschalig en de cultuurdruk is hoog. Hierdoor zal er geen gebruik worden gemaakt van het gebied door de doelsoorten van de Natura2000-gebieden. Schade aan Natura2000-doelsoorten is derhalve niet aan de orde.
- Uit de AERIUS-berekening is gebleken dat de stikstofemissie van de beoogde plannen niet hoger is dan 0,05 mol N per ha/jr. De emissie uitstoot zal niet leiden tot significant negatieve effecten op het Natura2000-gebied Nieuwkoopse plassen & De Haeck. De stikstofemissie vormt geen belemmering van de ruimtelijke ingreep aan Dammekant 18 te Bodegraven.
- Voor een deel van de beschermde soorten (Bastaardkikker, Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Meerkikker, Bosmuis, Bunzing, Dwergmuis, Dwergspitsmuis, Egel, Haas, Hermelijn, Huisspitsmuis, Ree, Veldmuis, Vos, Konijn en Wezel) geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming door de provincie Zuid-Holland. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
- Er zijn geen bomen aanwezig binnen het plangebied. Indien vegetatie gemaaid wordt, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De Wnb hanteert echter geen standaard periode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. *Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.*
- De bebouwing biedt geen mogelijkheden voor jaarrond beschermde nesten van Gierzwaluw en Huismus. Het plangebied is te kleinschalig en er zijn geen bomen die geschikt zijn voor uilen en/of roofvogels. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten binnen het plangebied kan worden uitgesloten.
- Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde soort Grote modderkruiper (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de omgeving van het plangebied (1-5km). Het plangebied voldoet echter niet aan de specifieke eisen die deze soort stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van deze soort kan worden uitgesloten.

- Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Heikikker (wnb-hrl / Rode lijst status 'thans niet bedreigd') en Rugstreepad (wnb-hrl / Rode lijst status 'gevoelig') voorkomen in de directe omgeving van het plangebied. Het plangebied voldoet niet aan de eisen die de Heikikker stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van deze soort kan worden uitgesloten. Het huidige plangebied is niet geschikt als leefgebied is niet geschikt als leefgebied voor de Rugstreepad. Op het moment dat er werkzaamheden gaan plaatsvinden kan het plangebied mogelijk wel geschikt worden als voortplantings- en overwinteringsgebied. *Geadviseerd wordt te voorkomen dat er gedurende de voortplantingsperiode (globaal half april – augustus) water stagneert en er plassen en poelen ontstaan waar de Rugstreepad haar eieren in af kan zetten. Tevens dient voorkomen te worden dat er lang zand/grond braak ligt gedurende de overwinteringsperiode (globaal van november – maart). Dit om ingraven voor overwintering te voorkomen.*
- Uit de geraadpleegde verspreidingskaarten blijkt dat de beschermde Ringslang (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). Het plangebied is door de afwezigheid van oevervegetatie, takken- en bladhopen niet geschikt als voortplantings- en leefgebied. Hierdoor kan de aanwezigheid van de Ringslang binnen het plangebied worden uitgesloten.
- Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Waterspitsmuis (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). De Steenmarter (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'thans niet bedreigd'), Noordse woelmuis (wnb-hrl / Rode lijst status 'kwetsbaar') en Otter (wnb-hrl / Rode lijst status 'verdwenen uit NL') komen voor in de omgeving van het plangebied (1-5km). Door de afwezigheid van oevervegetaties en riet- en moerasachtige omstandigheden is het plangebied niet geschikt als leefgebied voor de Waterspitsmuis, Noordse woelmuis en Otter. De aanwezigheid van deze soorten binnen het plangebied kan worden uitgesloten. Het plangebied voldoet ook niet aan de specifieke eisen die de Steenmarter stelt aan zijn leefgebied. De aanwezigheid van deze soort kan worden uitgesloten.
- Uit de bureaustudie blijkt dat verschillende beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger (0-1km), Baardvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Meervleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis en Watervleermuis (1-5km). De bebouwing is ongeschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten. Er zijn binnen het plangebied geen bomen die kunnen dienen als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen kan worden uitgesloten. Door de afwezigheid van bomen en opgaand groen heeft het plangebied geen belangrijke functie als foerageergebied. De brede watergangen in de directe omgeving die wel kunnen dienen als foerageer- en vliegrouete blijven behouden. Hierdoor zal er geen schade ontstaan aan de gunstige staat van instandhouding van de aanwezige populaties vleermuizen.
- Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Platte schijfhoren (wnb-hrl / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de directe omgeving van het plangebied (0-1km). De Groene glazenmaker (wnb-hrl / Rode lijst status 'bedreigd') komt voor in de omgeving van het plangebied (1-5km). Voor beide soorten geldt dat het plangebied niet voldoet aan de specifieke eisen die ze stellen aan hun leefgebied. Hierdoor kan de

aanwezigheid van de Platte schijfhoren en Groene glazenmaker binnen het plangebied worden uitgesloten.

6.2 Opsomming aandachtspunten beschermde soorten

- *Broedende vogels: Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.*
- *Rugstreepad: Geadviseerd wordt te voorkomen dat er gedurende de voortplantingsperiode (globaal half april – augustus) water stagneert en er plassen en poelen ontstaan waar de Rugstreepad haar eieren in af kan zetten. Tevens dient voorkomen te worden dat er lang zand/grond braak ligt gedurende de overwinteringsperiode (globaal van november – maart). Dit om ingraven voor overwintering te voorkomen.*

6.3 Algemene Zorgplicht

Voor planten- en diersoorten geldt in het kader van de Wet Natuurbescherming de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

In het kader van natuur-inclusief bouwen kan bij de nieuwe woningen ruimte gerealiseerd worden voor bijv. de Huismus en vleermuizen. Hierbij kan gedacht worden aan het aanbrengen van vogelvides onder de dakpannen en het inbouwen van verblijfkasten voor vleermuizen.

7 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. Uitgeverij 12 Provinciën, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, Landsmeer 2012
2. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, dec 2015
3. Ecologica, *Wet natuurbescherming, samenvatting wijzigingen natuurwetgeving*, 5 november 2018
4. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
5. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2017. *Vleermuisprotocol 2017*, maart 2017
6. Provincie Zuid-Holland, *Omgevingsvisie, Omgevingsbeleid Zuid-Holland*, gewijzigd ontwerp, 22 januari 2019
7. Provincie Zuid-Holland, *Omgevingsverordening Zuid-Holland*, 22 februari 2019
8. Provincie Zuid-Holland, *Visie Ruimte en Mobiliteit*, geconsolideerd, in werking per 19 januari 2018 tot 1 april 2019
9. NDFP quickscanhulp.nl 23-05-2019 14:07:43
10. Stalbouw.NL, *Effecten depositie plan Dammekant te Bodegraven*, rapportnummer wat001-03, Versie V1, 29 mei 2019
11. AERIUS-Calculator, *Bepaling projecteffect*, S3AQb1tBAL4s (29 mei 2019)

Geraadpleegde internetsites:

12. www.rijksoverheid.nl
13. www.bij12.nl
14. www.rvo.nl
15. www.regelink.net
16. www.ravon.nl
17. www.vleermuis.net
18. www.zuid-holland.nl
19. www.zoogdiervereniging.nl
20. <https://www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/omgevingsbeleid/>
21. <https://www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html>
22. waarneming.nl

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

's-Gravenbroekseweg 154
2811 GK Reeuwijk
KvK 29031331
+ 31 (0)182-395460
www.watersnipadvies.info
advies@watersnip.info

